

лісопатологічного обстеження лісових насаджень
Держлісагентства України
на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

16.12.2025

с.Сухолуччя

Відповідно листа Дніпровсько-Тетерівського державного лісомисливського господарства (далі – ДЛМГ) №505 від 09.12.2025, наказу № 5 – од від 01.01.2025 «Про створення комісії по відведенню суцільних санітарних рубок», згідно Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ № 555 від 27.07.1995 (далі - Правила) комісією в складі: начальника відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Сергія СІРИКА, начальника відділу з оборонної та мобілізаційної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами Димерської селищної ради Євгенія МЕЛЬНИЧЕНКА, начальника відділу Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галини ЗАБОЛОТНЬОЇ, провідного інженера-лісопатолога ДСЛП «Київлісозахист» Вікторії ШВЕНЬ, провідного інженера з охорони і захисту лісу Дніпровсько-Тетерівського ДЛМГ Любов ЧЕРВОНЕНКО, лісничого Богданівського лісництва Василя ІВАЩЕНКА, лісничого Сухолуцького лісництва Богдана САЧКОВСЬКОГО, лісничого Овдієвонивського лісництва Анатолія КОВАЛЯ, лісничого Рихтянського лісництва Петра САВИЦЬКОГО проведене лісопатологічне обстеження насаджень Дніпровсько-Тетерівського ДЛМГ, що потребують суцільної санітарної рубки (далі ССР) у 2026 році

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів за матеріалами базового лісовпорядкування 2014 року наведена нижче:

Богданівське лісництво

Категорія захисності – захисні ліси

Квартал 33 виділ 4 площа 5.4 га, склад - 10СЗК, вік - 69 років, повнота - 0.80, бонітет – 1, середня висота - 23 м, середній діаметр - 22 см, тип лісу - В2ДС. В центральній частині виділу на ділянці (2) на площі 0.5 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є ураження деревостану кореневою губкою та подальшим заселенням стовбуровими шкідниками з родини короїдів.

Квартал 38 виділ 9 площа 14.2 га, склад - 9СЗК(51)1СЗК(76), вік - 51 рік, повнота - 0.85, бонітет – 1А, середня висота - 22 м, середній діаметр - 20 см, тип лісу – В3ДС. В східній частині виділу на ділянці (1) на площі 0.3 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є ураження деревостану кореневою губкою та подальшим заселенням стовбуровими шкідниками з родини короїдів.

Квартал 40 виділ 8 площа 0.6 га, склад - 10СЗ, вік - 52 роки, повнота - 0.90, бонітет – 1А, середня висота - 21 м, середній діаметр - 20 см, тип лісу - В2ДС. В південно-західній частині виділу на ділянці (1) на площі 0.2 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану стовбуровими шкідниками з родини короїдів.

Квартал 118 виділ 4 площа 3.7 га, склад - 10СЗ, вік - 91 рік, повнота - 0.55, бонітет – 1, середня висота - 27 м, середній діаметр - 32 см, тип лісу - В2ДС. В північній частині виділу на ділянці (1) на площі 0.2 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану стовбуровими шкідниками з родини короїдів.

Сухолуцьке (Пилявське) лісництво

Категорія захисності – захисні ліси

Квартал 183 виділ 8 площа 3.3 га, склад - 10СЗ(66)+СЗ(109), вік - 66 років, повнота - 0.75, бонітет – 1, середня висота - 22 м, середній діаметр - 28 см, тип лісу - В2ДС. В центральній частині виділу на ділянці (1) на площі 0.4 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану стовбуровими шкідниками з родини короїдів.

Квартал 315 виділ 4 площа 2.4 га, склад - 8СЗ2БП, вік - 61 рік, повнота - 0.70, бонітет – 1, середня висота - 20 м, середній діаметр - 24 см, тип лісу - А2С. В південній частині виділу на ділянці (1) на площі 0.2 га дерева сосни постраждали внаслідок вітровалу та бурелому. Дерев з виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м та підірваною кореневою системою.

Овдієвонівське лісництво

Категорія захисності – захисні ліси

Квартал 309 виділ 1 площа 25.5 га, склад - 10СЗ, вік - 106 років, повнота - 0.60, бонітет – 2, середня висота - 25 м, середній діаметр - 40 см, тип лісу - В2ДС. В західній частині виділу на ділянці (5) на площі 0.6 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є ураження деревостану сосною губкою та подальшим заселенням стовбуровими шкідниками з родини короїдів.

Рихтянське лісництво

Категорія захисності – захисні ліси

Квартал 146 виділ 15 площа 3.1 га, склад - 6СЗ(56)ЗБП1СЗ(70)+ДЗ+ОС, вік - 56 років, повнота - 0.80, бонітет – 1А, середня висота - 23 м, середній діаметр - 26 см, тип лісу – ВЗДС. В південній частині виділу на ділянці (1) на площі 0.2 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пожежа минулих років та з подальшим заселенням стовбуровими шкідниками з родини короїдів.

При обстеженні вищевказаних насаджень виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). В нижній частині стовбурів сосон та в районі товстої кори, де відбувається її відшарування, наявні звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда (*Tomicus piniperda*). Також на повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проєкціями крон на підстилці знайдено від 6 до 10 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про високу чисельність популяції даних шкідників. Ознаки пошкодження синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*) виявлені в районі перехідної кори в помірній кількості у вигляді звивистих, мілких і плескуватих ходів, які зачіпають заболонь.

У дерев берези повислої (*Betula pendula* Roth.), яка є в складі насаджень спостерігається всихання окремих гілок і суховерхість, що часто поширюється на всю крону та призводить до всихання дерева, викликане ураженням бактеріальною водяною. Крім того, виявлені такі поширені для берези патології, як ураження стовбурів березовою губкою (*Fomitopsis betulina*), які викликають деструктивну ядрово-заболонну гниль та спражнім трутовиком (*Fomes fomentarius*), що спричиняє розвиток білої мармурової ядрово-заболонної гнилі.

У кв. 33 вид.4 площею 0.5 га та кв.38 вид.9 площею 0.3 га Богданівського лісництва насадження ослаблене внаслідок ураження кореневою губкою (*Heterobasidion annosum*). Виявлено, що спостерігається дифузний характер всихання слабкого ступеню. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких вітровальних та дерев з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи і з утворенням корозійно-деструктивного типу гнилі (строката ситова). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток КГ проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, укороченні хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідо-зелений відтінок, пізніше жовтіє та легко осипається. Також практично одночасно насадження заселені великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою.

У кв. 309 вид.1 площею 0.6 га Овдієвонівського лісництва насадження ослаблене внаслідок ураження сосною губкою (*Phellinus pini*). Виявлені багаторічні плодові тіла. Гриб є паразитом хвойних порід, утворює строкату корозійну ядрову стовбурову гниль сосни. Плодові тіла розміщуються на місці сучків і з'являються вже після того, як гниль сильно розповсюдилась у стовбурі. Зовні ураження стовбурів мало помітне. В таких випадках хворобу виявляють „звуковою пробою”, коли при ударі по стовбуру чути глухий звук, що свідчить про порожнечу. Наявність „табачних сучків” та потовщень з грибноцею, так званих „сліпих плодовиків”, що свідчать про розвиток гриба в середині дерева.

На час обстеження вказані негативні чинники призвели до утворення значної кількості сильно ослаблених, відмираючих дерев, свіжого сухостою та сухостою минулих років. Життєздатні дерева I-III категорії стану (без ознак ослаблення, ослаблені та дуже ослаблені) на даних ділянках становлять повноту нижчу критичного показника п.27 Правил.

Богданівське лісництво

Кв. 33 вид. 4(2) площа 0.5 га; Кв. 38 вид. 9(1) площа 0.3 га;
Кв. 40 вид. 8(1) площа 0.2 га; Кв. 118 вид. 4(1) площа 0.2 га;

Сухолуцьке (Пилявське) лісництво

Кв. 183 вид. 8(1) площа 0.4 га; Кв. 315 вид. 4(1) площа 0.2 га;

Овдієвонівське лісництво

Кв. 309 вид. 1(5) площа 0.6 га;

Рихтянське лісництво

Кв. 146 вид. 15(1) площа 0.2 га.

Комісією визначено необхідність проведення ССР на площі **2.6 гектарів** у вище перелічених лісових ділянках з дотриманням вимог Правил та іншого природоохоронного та лісового законодавства та листа Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 30.09.2021 року №25/2-22/20786-21 в 2026 році.

Залишаються цінні в біоценотичному значенні старі, дуплясті дерева, життєздатні дерева головних лісотворних та інших цінних порід, про що робиться відмітка в лісорубному квитку.

На зрубках, що утворюються після виконання призначених ССР провести лісовідновні роботи шляхом створення лісових культур протягом 2026-2027 років.

Створення лісових культур здійснити згідно з діючими схемами змішування, способами обробітку ґрунту та іншими технологічними особливостями відповідно до лісорослинних умов.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, при обстеженні не виявлено.

Акт складено в 3-х примірниках.

- Дніпровсько-Тетерівському ДЛМГ
- Центральному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;
- ДСЛП «Київлісозахист».

Підписи представників комісії:

	Сергій СІРИК
	Євгеній МЕЛЬНИЧЕНКО
	Галина ЗАБОЛОТНЯ
	Вікторія ШВЕНЬ
	Любов ЧЕРВОНЕНКО
	Василь ІВАЩЕНКО
	Богдан САЧКОВСЬКИЙ
	Анатолій КОВАЛЬ
	Петро САВИЦЬКИЙ